

POSTNÍ KALENDÁŘ

STŘEDA	1	Popeleční středa Lukáš 4, 1-13	5	PONDĚLÍ	11
		Přečtěme si společně text o tom, jak se postil Ježíš. Zamysleme se, zda v našem životě není něco, čeho bychom se mohli po celé postní období zříci. Může to být něco menšího (čokoláda, mobil, TV) i většího (www.autopust.cz).		Dá se nějak zjistit, kolik vody spotřebuji každý den doma, v práci, ve škole? Je všechna pitná? Najdeme fakturu za vodu a spočítáme, kolik vody spotřebujeme v naší domácnosti. Víme, kolik spotřebujeme na různé činnosti? Kolik spotřebujeme na sprchu, kolik záchod na splachování?	Je to spravedlivé a rozumné, že lidé v Evropě a Severní Americe si žijí tak pěkně a v jiných částech světa je hlad? Co s takovou otázkou?
ČTVRTEK	2		6	ÚTERÝ	12
		Začíná půst před Velikonocemi. Má to pro mě nějaký význam?		Odkud se bere voda v našich kohoutcích?	Mám opravdu víc věcí, jídla a zábavy, než by mi stačilo? Znáš ve svém okolí nějaký charitativní obchod, kde by peníze z prodeje mých nadbytečností mohly posloužit něčemu dobrému?
PÁTEK	3		7		13
		Žijeme v trvalém dostatku. Cítím za to vděčnost?		Dneska se pokusme myslet na vodu celý den, snažme se použít jen tolik, aby to stačilo. Jak se dá šetřit vodou? Zjistíme, jestli už máme na kohoutcích úsporné perlátory? Kde se dají koupit?	Spočítejte si svoji ekologickou (uhlíkovou) stopu. Počítadlo je třeba na www.hra-o-zemi.cz .
SOBOTA	4		8		14
		Jak mohu omezit své nároky, aby to někomu pomohlo? Při nákupu myslíme i na volně žijící ptáky a nakupme slunečnicová seménka.		I zvířata potřebují vodu. Vymysleme místo na pítka pro ptáky či ježky či hmyz. Zjistíme, jak pítka udělat. V létě bude stejně důležité jako krmítko pro ptáky v zimě.	Jak jste na tom? Pokud nebyl čas včera, spočítejte si ekologickou stopu dneska, zabere to asi půl hodiny.
NEDELE		1. postní neděle Genesis 2,4b-15 – Zahradka jako povolání	9		15
		Biblický příběh o stvoření nezačíná hříchem, ale důvěrou. Bůh svěří člověku zahradu. Ne hotový svět, ale živý a zranitelný prostor, který potřebuje péči, pozornost a čas. Člověk je postaven „aby ji obdělával a střežil“. Ta dvě slova patří k sobě. Práce bez ochrany se mění v drancování. Ochrana bez práce v nehybnost, v muzeum. Zahradka není ideální ráj bez problémů. Je to místo, kde se dá žít – ale také místo, které lze zničit. A právě tady se rozhoduje o lidské roli. Nejsme stvořeni jako majitelé světa, ale jako ti, kdo jsou povoláni ke službě. Hebrejské abjad znamená sloužit, obdělávat; <i>samar</i> znamená střežit, pečlivě opatrovat, brát vážně křehkost svěřeného. Problém člověka začíná tam, kde se z povolání stane nárok. Kde přestaneme svět vnímat jako zahradu a začneme ho brát jako sklad surovin. Protože jsme zřejmě ztratili cit pro hranice. Postní doba nás proto nevolá k větším výkonům, ale k návratu k základní otázce: jaký vztah máme k tomu, co nám bylo svěřeno? Možná dnes nejde o to dělat víc. Možná jde o to znovu přijmout roli zahradníků – lidí, kteří vědí, že život se nedá vládnout, jen opatrovat. Výzva: Zkus si tento týden všimnout jednoho místa, o které pečuješ – nebo které zůstává bez péče. A zeptej se, jaký vztah k němu vlastně máš.		Dneska se ošprchujeme co nejméně teplou vodou. Uvidíte, že sprcha bude krátká!	Proberte svoji ekologickou stopu a doporučení, kterých se vám po výpočtu dostalo, s lidmi, se kterými žijete. Naplánujte si na víkend výlet bez auta.
		2. postní neděle Žalm 24 – Spiritualita bez vlastnictví	10		16
		„Hospodinova je země se vším, co je na ní.“ Žalm 24 začíná větou, která zní jednoduše – a přitom je vybušná. Říká, že svět nám nepatří. My nemáme poslední slovo, ne bez zbytku. A tím nás zbavuje iluze, že všechno leží na našich bedrech. Moderní člověk je zvyklý myslet v kategoriích vlastnictví: moje půda, moje tělo, moje zdroje, moje rozhodnutí. Biblický pohled nabízí jiný rámec. Svět je dar, do kterého vstupujeme. Můžeme ho užívat, ale nemůžeme si ho přivlastnit tak, abychom zároveň nebyli nikomu odpovědní. V tom je skrytá svoboda. Když svět nevlastním, nemusím ho neustále kontrolovat, zabezpečovat a bránit. Nemusím z něj vyždímat maximum, protože jeho hodnota nezávisí na mém výkonu. Moc, která vychází z vědomí, že nejsme poslední instancí, není slabá – je strážlivá. Problém člověka často vzniká tam, kde si někdo nárokujeme svět bez vztahu. Kde se rozhoduje shora, bez ohledu na ty, kdo ponese následky. Žalm 24 ale připomíná, že každá moc je zapůjčená. A zapůjčená moc se pozná podle toho, že bere ohled. Postní doba nás zve k tomu, abychom se vzdali role absolutních vlastníků – a přijali roli správců, kteří vědí, že svět drží v rukou někdo větší než my sami. Výzva: Zkus si tento týden všimnout jedné věci nebo místa, které běžně považujeme za „své“. Co se změní, když ho začneš vnímat jako dar?		Je v našem okolí nějaká studánka? Je v ní pitná voda? Chodí k ní někdo? Vypravme se na výlet ke studánce nebo k řece v okolí. Jak se jí vede?	Výlet bez auta.
		3. postní neděle Exodus 16 – Dostatek, který nejde hromadit			
		Příběh o maně není o jídle. Je o důvěře. Izraelci vyšli z otroctví, ale ještě se nenaučili žít svobodně. Svoboda totiž není jen změna okolností, ale proměna vnitřního nastavení. A to chvíli trvá. Mana padá každý den. Je jí dost – ale jen na dnešek. Kdo si ji nechá „do zásoby“, tomu se zkazí. Ne proto, že by Bůh trestal, ale proto, že strach neumí zacházet s darem. Snaží se ho proměnit v pojistku. Tento text nás staví před nepohodlnou otázkou: kolik z našeho hromadění je skutečnou potřebou – a kolik je projevem naší úzkosti z budoucnosti? Naše moderní společnost má plné sklady, ale málo klidu. Ne proto, že by bylo málo, ale proto, že jsme zapomněli, co znamená „dost“. Postní doba neříká: nemějte. Říká: nebojte se. Učí nás rozlišovat mezi moudrou péčí a strachem, který nikdy nebude nasycen. Dostatek není množství, ale vztah. A ten se nedá uložit na horší časy. Výzva: Vyber si jeden den, kdy nebudeš hromadit – jídlo, informace, věci. Jen sleduj, co to dělá s tvým vnitřním nastavením.			

PONDĚLÍ	17	Při týdenním nákupu zjistíme u všech potravin, odkud pocházejí. Můžeme spočítat vzdálenost, kterou musely k nám urazit.	23	Souvisí nějak můj způsob života a potíže lidí v chudých zemích? Zkusme žít celý týden co nejjednodušeji. Při nákupu pořídíme semínka bylinek a květin.	29	Nasypejme ptákům do krmítka nebo na nějaké chráněné místo semínka slunečnice.
	18	Jaké obaly a kolik jich doma zbylo po včerejším nákupu? Mohlo by jich být méně? Znáte v okolí nějaký bezobalový obchod?	24	Vraťte se k výsledkům na webu www.hra-o-zemi.cz . Jak velkou ekologickou stopu má obyvatel Bangladéše nebo Peru ve srovnání s tou naší? Nedlužím jim něco?	30	Ve volné chvíli pozorujme „své“ místo. Přiletěli nějakí ptáci? Kterí? Rozmysleme si, zda se nezapojit do projektu www.zivazahrada.cz .
STŘEDA	19	Dneska si pěkně promyslete, jak a kde vyřešit týdenní nákup, aby po něm zbylo co nejméně obalů a všechno koupené zboží bylo české. Je to výzva? Je možné zajistit něco od místních farmářů?	25	Jak souvisí devastace ekosystémů s chudobou místních lidí? Dá se o tom něco zjistit?	31	Žijí v naší zemi nějaké šelmy? Jak se jim daří? Jaký k nim máme vztah? Prozkoumejme stránky www.navratvlku.cz nebo www.selmy.cz .
	20	Den bez mléka a mléčných výrobků (neplatí pro kojenec).	26	Dají se problémy světa vyřešit darováním peněz na některá konta? Má smysl starat se o ostatní? A jak?	32	Jaký je největší nebo nejstarší strom v našem městě nebo vesnici? Co je to za strom? V sobotu se k němu vypravíme na procházku. Pokud o žádném nevíte, vyhledejte si stromy v databázi drusop.nature.cz .
PÁTEK	21	Den bez masa. Najděte si tři nové bezmasé recepty, které během postní doby budete chtít vyzkoušet.	27	Zasadme semínka bylinek a květin, které můžeme pěstovat pro sebe nebo sazenice zasadit na nějaké vhodné veřejné místo.	33	Podívejme se na nějaký film o přírodě. Krásné točí třeba David Attenborough.
	22	Podívejme se doma kolem sebe. Neleží nám zbytečné věci doma? Mnoho věcí, které nám přebývají, mohou ještě dobře posloužit jiným. Můžeme ve sboru či farnosti nebo i v práci založit „výměník“ – polici, na kterou věnujeme nepoužívanou kosmetiku, oblečení či knihy a může si je vzít někdo, kdo je využije. A nezapomeňte si uvařit dobré jídlo z místních zdrojů podle nového receptu.	28	Zkusme dnes vynechat večeři (neplatí pro děti).	34	Vypravme se na procházku k tomu výjimečnému stromu v okolí.
SOBOTA	4. postní neděle Izajáš 55, 1-3 – Co skutečně sytí		5. postní neděle Římanům 8, 18-23 – Sténající svět a naděje bez iluzí		6. postní neděle (Květná) Matouš 21, 1-11 – Moc, která neničí	
	Izajášova výzva zní překvapivě současně: „Proč utrácíte peníze, ale ne za chléb?“ Neříká: neutrácejte. Ptá se: čím se snažíte nasytit svůj život? Tento text mluví do společnosti, která má plné obchody a nekonečné možnosti – a přesto často chybí pocit smyslu a pokoje. Konzum slibuje uspokojení, ale neumí ho dlouhodobě dodat. Nabízí stále nové věci, zážitky a informace ale málokdy skutečný odpočinek. Ne proto, že by věci byly špatné, ale proto, že od nich čekáme víc, než mohou nést. Postní doba je proto časem rozlišování. Ne mezi dobrým a špatným, ale mezi tím, co skutečně sytí, a tím, co jen na chvíli zaplní prázdno. Bůh v Izajášově obrazu nenabízí asketický nedostatek, ale jiný druh hojnosti, která se nedá koupit. Vodu, která se nevyčerpá. Chléb, po kterém nepřichází další hlad. Když přestaneme chtít od věcí to, co mohou dát jen vztahy, čas a smysl, tlak na svět se uvolní. Ne silou zákazu, ale změnou našeho směřování. A právě v tom může začít uzdravení – jak v nás, tak kolem nás. Výzva: Zkus si tento týden všimnout, co děláš ve chvíli, kdy jsi unavený nebo prázdň. Čím se snažíš „nasytit“?		Apoštol Pavel píše, že „veškeré tvorstvo (...) sténá a pracuje k porodu“. Neříká, že svět je nemocný a čeká na likvidaci. Říká, že svět rodí – a porod bolí. Ten obraz je silný právě proto, že neslibuje rychlou úlevu, ale skutečnou proměnu. Tvorstvo v Pavlově pojetí není kulisa lidského příběhu. Je spoluúčastníkem. To, co se děje s lidmi, se děje i světu kolem nich. Když člověk ztratí orientaci, nese to půda, voda, klima, živé organismy. Ekologická krize tu není vedlejší problém – je symptomem hlubší poruchy vztahů. Pavel ale odmítá rezignaci. Naděje, o které mluví, není optimismus ani útěk od reality. Je to vytrvalost uprostřed nejistoty. Víra, že bolest nemusí být posledním slovem. Ne proto, že máme vše pod kontrolou, ale proto, že svět není opuštěný. Postní doba nás tedy učí něco nepohodlného: nést bolest světa, aniž bychom ji museli hned opravovat nebo vysvětlovat. Zůstat přítomní. Naslouchat sténání stvoření – a neotáčet se zády. Právě tady se rodí odpovědnost, která není založená na vině, ale na souznělosti. Výzva: Kde tě v poslední době oslovila bolest světa – zprávou, krajinou, příběhem? Co s tebou udělalo, když ses neodvrátil?		Ježíšův vjezd do Jeruzaléma je demonstrací moci – ale moci jiného druhu. Nejede na koni, symbolu války a nadvlády, ale na oslu, zvířeti každodenní práce. Tím říká, že Boží království nepřichází silou, která láme odpor, ale způsobem, který se vystavuje zranitelnosti. Tento obraz je provokativní i dnes. Jsme zvyklí spojovat změnu se silou, rychlostí a tlakem. Čím větší problém, tím razantnější zásah. Ježíš ale vstupuje do centra moci tiše. Ne proto, že by neměl moc jednat jinak, ale proto, že jinak jednat nechce. Ekologická krize je krizí moci. Kdo rozhoduje? Kdo nese následky? Kdo mluví – a kdo mlčí? Květná neděle ukazuje, že skutečná autorita se pozná podle toho, zda dokáže nést důsledky svých rozhodnutí. Ježíš nejede kolem utrpení světa. Jede přímo do něj. Postní doba tady nekončí výzvou „dělej víc“, ale pozváním „žij jinak“. Ne rychleji, ne tvrději, ale věrněji. Cesta, po které Ježíš jede, vede ke kříži. A kříž je definitivním odmítnutím světa postaveného na vykořisťování – lidí i země. Výzva: Všimni si situace, kde máš moc něco urychlit nebo prosadit. Jak by vypadala „cesta na oslici“?	

35

ÚTERÝ

36

STŘEDA

37

ČTVRTEK

38

PÁTEK

39

SOBOTA

40

Vydala Česká křesťanská environmentální síť (<http://ckes.cz/>) ve spolupráci s Poradním odborem pro otázky životního prostředí při SR ČCE (<http://pozp.evangelnet.cz/>).